

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Викладач: доктор філософських наук, доцент, Масюк Олег Петрович

Кафедра: соціальної філософії та управління, IV корпус, ауд. 315

E-mail: masiukoleg@np.znu.edu.ua

Телефон: 050-322-86-57.

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу), Telegram, ZOOM

Освітня програма, рівень вищої освіти		Публічне управління та адміністрування Бакалавр				
Статус дисципліни		Обов'язкова				
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023/2024	Рік навчання -3	Тижні	12
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹		6	Лекційні заняття – 28 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 48	
Вид контролю	Екзамен					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14722			
Консультації: особисті – среда з 11-00 до 12-00, IV к., ауд. 315, дистанційні – Telegram, ZOOM за домовленістю.						

ОПИС КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Критичне мислення» є формування обізнаності майбутніх фахівців у галузі публічного управління та адміністрування щодо критичної оцінки управлінської інформації, ґрунтовної аргументації та відстоювання своєї позиції під час вирішення робочих питань та дебатів в органах місцевого самоврядування.

Даний курс базується на парадигмі ефективності обробки управлінської інформації для фахівця публічної організації, що передбачає залучення студентів до вивчення теоретичних основ організації мислення та виконання практичних завдань для активації критичного мислення. Вивчення кожної теми – це відповідь на питання про правильне застосування мисленнєвих операцій та практика обробки важливої інформації.

Чому важливо вивчати критичне мислення? Від початку своєї незалежності наша країна щорічно зустрічається з посиленням практики ментальних війн на нашу адресу, одна з яких переросла у 2022 році у фізичне зіткнення. Вміння працювати зі смислами та впливати на їх видозмінення є неодмінною рисою сучасного висококваліфікованого фахівця у галузі публічного управління, який також відповідає за інформаційну складову національної безпеки.

Осягнення методів критичного мислення державного управління, який має провести членів суспільства у цифровий світ, де відносини «людина – держава» у майбутньому матимуть ефективний та збалансований характер. Тому при вивченні дисципліни «Критичне мислення» розкриваються фундаментальні підходи до формування нового інформаційного суспільства в Україні.

Лекційний курс створює платформу для обговорення ефективного використання критичного мислення для покращення суспільних відносин в Україні. Виконання групових практичних завдань і підсумкового індивідуального завдання мотивує студентів до розвитку аналітичних та управлінських здібностей.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможє:

- застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- використовувати інформаційні і комунікаційні технології;
- застосовувати навички міжособистісної взаємодії, зокрема співпраці з метою досягнення професійного результату;
- використовувати здатність до абстрактного та конкретного мислення, аналізу та синтезу;
- застосовувати вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- виявляти ініціативу та систематично працювати задля реалізації ідей і поставлених цілей, окрема взятих на себе зобов'язань;
- використовувати здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел.

Змістове наповнення курсу, що викладається на лекційних і семінарських заняттях та засвоюється студентом під час самостійної роботи, забезпечує набуття **компетентностей**:

- ЗК1.** Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК5.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК6.** Здатність працювати в команді;
- ЗК10.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК12.** Навички міжособистісної взаємодії;
- ЗК13.** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності);
- СК6.** Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій;
- СК7.** Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності;
- СК9.** Здатність впроваджувати інноваційні технології;
- СК10.** Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

- РН04.** Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування;
- РН05.** Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування;
- РН06.** Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
- РН11.** Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
- РН12.** Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.
- РН13.** Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.
- РН17.** Ефективно здійснювати пошукові комунікації у режимі командного вирішення творчих завдань.
- РН18.** Критично аналізувати й оцінювати чинну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання самостійних дослідницьких завдань та творчих проєктів розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14722>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи:

Критерії оцінювання теоретичного завдання:

5-3 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, розуміння основних засад критичного мислення;

2-0,5 бали – змістовне доповнення.

Критерії оцінювання практичного завдання:

5-3 бали – відповідь показує належне володіння методиками критичного мислення, матеріал подається аргументовано, демонструється детальна обізнаність у наданій інформації;

2-0,5 бали – поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел в галузі критичного мислення.

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумковий контроль проводиться по закінченні курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі. Підсумковий контроль проходить у формі іспиту, під час якого студент може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами тестування, 20 балів відводиться на практичне завдання. Приклади практичних завдань: а) сформулюйте п'ять власних родо-видових визначень за тематикою курсу; б) практична вправа «Моя ідеальна держава». У цілому, студент може отримати 100 балів.

Критерії оцінювання відповіді на питання:

(до 20 балів) – проводиться у системі Moodle із використанням (за необхідністю) розроблених програмних продуктів, та спеціального програмного забезпечення. Критерії оцінювання та вимоги до тесту наводяться у поточній консультації.

Критерії оцінювання індивідуального завдання:

20-18 балів – студент демонструє високий рівень володіння методами критичного мислення для підготовки есе, добре розуміє правил аргументації;

17-15 балів – студент демонструє високий рівень володіння методами критичного мислення для підготовки есе, належно розуміє правил аргументації;

11-14 балів – студент демонструє середній рівень володіння методами критичного мислення для написання есе, розуміє основні засади аргументації;

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

10-13 балів – студент надає есе описового характеру, розуміє основні засади критичного мислення, плується при застосуванні аргументації;

6-9 балів – студент надає фрагментоване есе та орієнтується у методах критичного мислення;

1-5 балів – студент орієнтується у методах критичного мислення, тема есе розкрита поверхово;

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 1	5%
	Реконструкція аргументу.	Тиждень 2	5%
Змістовий модуль 2	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 3	5%
	Порівняльний аналіз «аргумент – пояснення».	Тиждень 4	5%
Змістовий модуль 3	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 5	5%
	Метод «INSERT».	Тиждень 6	5%
Змістовий модуль 4	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 7	5%
	Перевірка правдивості інформаційного повідомлення.	Тиждень 8	5%
Змістовий модуль 5	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 9	5%
	Аналіз та осмислення логічних помилок у тексті.	Тиждень 10	5%
Змістовий модуль 6	Опитування за темою семінару (тестування).	Тиждень 11	5%
	Складання ментальної карти.	Тиждень 12	5%
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Іспит			20 %
Індивідуальне завдання: Есе «Український герой як			20 %

легенда та приклад для наслідування».		
Разом		100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1,2 Лекція 1	<i>Критичне мислення як різновид мислення.</i>		
Тиждень 1,2 Практичне заняття 1	<i>Аргументація та постановка питань.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
		<i>Реконструкція аргументу.</i>	5%
Змістовий модуль 2			
Тиждень 3,4 Лекція 2	<i>Критичне мислення та теорія умовиводу.</i>		
Тиждень 3,4 Практичне заняття 2	<i>Когнітивні викривлення: засоби вирішення.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
		<i>Порівняльний аналіз «аргумент – пояснення».</i>	5%
Змістовий модуль 3			
Тиждень 5,6 Лекція 3	<i>Мова та критичне мислення.</i>		
Тиждень 5,6 Практичне заняття 3	<i>Критика упереджень: рух до об'єктивності.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
		<i>Аналіз та утворення фреймів</i>	5%
Змістовий модуль 4			
Тиждень 7,8 Лекція 4	<i>Основні засади еристики в публічному управлінні</i>		
Тиждень 7,8 Практичне заняття 4	<i>Критичний аналіз тексту.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
		<i>Перевірка правдивості інформаційного повідомлення.</i>	5%
Змістовий модуль 5			
Тиждень 9,10 Лекція 5	<i>Упередженість та критичне мислення.</i>		
Тиждень 9,10 Практичне заняття 5	<i>Критичне відношення до цифрових технологій.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
		<i>Аналіз та осмислення логічних помилок у тексті.</i>	5%
Змістовий модуль 6			
Тиждень 11 Лекція 6	<i>Критичне мислення у професійному житті.</i>		
Тиждень 12 Лекція 7	<i>Критичне мислення та буденність.</i>		
Тиждень 11 Практичне заняття 6	<i>Інтелект-карти як інструмент мислення.</i>	<i>Опитування (тестування).</i>	5%
Тиждень 12		<i>Складання ментальної карти.</i>	5%

Практичне заняття 7			
	<i>Підсумковий контроль (теоретичний і практичний)</i>	Тестування за змістовими модулями. Підсумковий контроль на платформі Moodle	20%
		<i>Практичне завдання: есе «Український герой як легенда та приклад для наслідування».</i>	20%

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Терно С.О. *Критичне мислення та філософське усвідомлення світу : посіб. для підготовки д-рів філософії. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 107 с.*
2. Конверський А. Є. *Критичне мислення: підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 368 с.*
3. Масюк О. П. *Креативне сподівання як засіб для соціальних перетворень. Науково-теоретичний альманах «Грані» № 22 (8) 2019. С. 5-14.*
4. Сторожук С. В. *Логіка : навч. посіб. / С. В. Сторожук, І. М. Гоян, І. С. Матвієнко. Київ : Велес, 2020. 370 с.*
5. *Функціонування творчого мислення в інформаційно- віртуальному просторі суб'єкта : монографія / В. О. Моляко, Ю. А. Гулько, Н. А. Ваганова та ін. Київ-Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 194 с.*
6. *Vuzan T. Mind Map Mastery : The Complete Guide to Learning and Using the Most Powerful Thinking Tool in the Universe. New York. Watkins Publishing, 2018. 224 p.*
7. *Churchill W.S. Never give in! : the best of Winston Churchill's speeches. London. Bloomsbury Publishing, 2003. 524 p.*

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Ель Гуессаб К. *Теорія і практика філософської аргументації : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищ. освіти бакалавра спец. "Філософія". Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 140 с.*
2. Лякішева А.В. *Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в Новій українській школі : навч.-метод. посіб. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. 116 с.*
3. *Риторика : навч.-метод. посіб. / уклад. Л. В. Мафтин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 344 с.*
4. Терно С. *Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти. Запоріжжя : Просвіта, 2009. 268 с.*
5. Черній А. М. *Філософія : навч. посіб. для самот. роботи студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ. Київ : Академвидав, 2015. 392 с.*

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Курс «Дизайн-мислення для інновацій». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DT1101+2017_T3/course/. (дата звернення 09.07.2022).
2. Шмідт В. Р. *Мистецтво задавати питання. URL: http://megasite.in.ua/52433-mistectvo-zadavati-pitannya-mini-trening-mislennya.html* (дата звернення 09.07.2022).

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на синтез актуальних теоретичних здобутків та практичних методів управління в соціальній роботі. Будь ласка, беріть участь у обговоренні! Вміння висловлювати свою думку максимально важливо для формування належних управлінських компетенцій в соціальній сфері.

***Пропуски прийнятні лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).*

Політика академічної доброчесності

Кожний з учасників навчального процесу зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Не допускаються письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства. Використання будь-якої інформації має бути правильно оформлене з дотриманням авторських прав. Якщо ви не впевнені у наявності плагіату, то можете перевірити себе за допомогою програмного забезпечення UniCheck, яке є в наявності у науковій бібліотеці ЗНУ. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Студент має бути впевненим користувачем програмного комплексу Moodle, який знаходиться на сайті ЗНУ. Наявність та валідність паролю є обов'язковою вимогою для початку навчання. Електронні пристрої можна використовувати лише в рамках навчальної необхідності. Під час аудиторних занять необхідно переводити свої телефони, смартфонів, планшети та розумні годинники у беззвучний режим. Вони можуть відволікати вас, викладача та ваших колег. Протягом заняття варто утримуватись від надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірки електронної пошти, соціальних мереж тощо.

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення надсилаються через старосту та розміщуються в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:0612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>